

OSLOBODENJE

Objavljeno: 24. januar 2019.

Struja za poslovne subjekte neće biti povećana za 30 posto

Poslodavci i Elektroprivreda BiH na sastanku u Tuzli dogovorili su da će povećanje iznositi do 5 posto što ne bi trebalo predstavljati veliki udar za poslovne subjekte u FBiH

PRONAĆI NAČIN ZA UŠTEDE

Vlada Federacije BiH, Elektroprivreda i Udruženje poslodavaca FBiH postigli dogovor u vezi sa povećanjem cijene električne energije za poslovne subjekte u FBiH.

Povećanje cijena električne energije za poslovne subjekte je prema najavama trebalo iznositi i do 30 posto. Iz Udruženja poslodavaca FBiH upozorili su premijera i Vladu FBiH da bi povećanje cijene industrijske struje do 30 posto dovelo i do značajnih povećanja cijena proizvoda koji su na tržištu što bi u konačnici bio udar na džep građana BiH. Iz Udruženja poslodavaca FBiH ranije su istakli kako ne vide opravdan razlog za povećanjem cijene električne energije.

Ovim povodom u Direkciji kompanije Bingo u Tuzli održan je sastanak poslodavaca i predstavnika Elektroprivrede BiH na kojem je dogovoreno da se ipak neće ići sa poskupljenjem električne energije za poslovne subjekte u FBiH do 30 posto već da će to povećanje iznositi do 5 posto što ne bi trebalo predstavljati veliki udar za poslovne subjekte u FBiH.

Predsjednik Grupacije poslodavaca Tuzlanskog kantona Ramiz Karić je u izjavi za medije kazao kako bi najavljeno povećanje električne energije do 30 posto imalo negativne konotacije za privredu u BiH.

U NAREDNOM PERIODU POTPISIVANJE NOVIH UGOVORA

- Poslodavci crpe maksimalno sve resurse kako bi povećali plate radnicima i tako zadržali radnu snagu koja masovno odlazi u zemlje EU. Najavljeno povećanje industrijske struje do 30 posto bukvalno bi doveo u pitanje opstanak na tržištu mnogih privrednika, upozorio je Karić.

Povećanje cijena električne energije do pet posto ne bi trebalo imati uticaja na povećanje cijena proizvoda na tržištu smatra Mensur Alić, predsjednik Skupštine poslodavaca Grada Tuzla i vlasnik kompanije Menprom.

- Procenat poskupljenja do 5 posto treba da prihvatimo, a istovremeno i pronađemo način za neke nove uštede kako građani BiH ne bi to osjetili na poskupljenju proizvoda i usluga. Ovo je dokaz da se sve može dogovoriti kada postoji dobra volja, smatra Alić.

Direktor Elektroprivrede BiH, Bajazit Jašarević je kazao da na povećanju cijena električne energije nije insistirala Elektroprivreda. Prema njegovim riječima, na berzi je došlo je do povećanja cijena od preko 27 posto.

U narednom periodu poslovni subjekti u FBiH potpisat će nove ugovore po kojima će plaćati električnu energiju po novoj tarifi uz dogovoreno povećanje do pet posto.

ALEMA PENDEK

OSLOBODENJE

Objavljeno:27. februar 2019.

Strabag Elektroprivredi BiH dužan 5,7 miliona eura

Presuda suda u Beču pred kojim vodimo spor sa Konzorcijem Strabag AG/Končar, nikako ne znači odustajenje od arbitražnog postupka pred Međunarodnim arbitražnim sudom u Bruxellesu

Po presudi Suda u Beču, Konzorcij "Strabag AG/Končar", sa kojim je Elektroprivreda BiH zaključila Ugovor o izgradnji HE "Vranduk", dužan je po osnovu bankarske garancije za dobro izvršenje posla Elektroprivredi BiH isplatiti 5,74 miliona eura sa pripadajućim naknadama.

Eventualna žalba ne odlaže izvršenje presude i njena realizacija se može očekivati u narednom periodu.

- Presuda suda u Beču pred kojim vodimo spor sa Konzorcijem Strabag AG/Končar, nikako ne znači odustajenje od arbitražnog postupka pred Međunarodnim arbitražnim sudom u Bruxellesu. Elektroprivreda BiH nastavlja ovaj proces, navodi dr.sci. Senad Salkić, izvršni direktor za kapitalne investicije Elektroprivrede BiH, saopšteno je iz Elektroprivrede BiH.

OSLOBODENJE

Objavljeno: 1.4.2019.

Piše: Miren Aljić

BAJAZIT JAŠAREVIĆ: BLOKOVI NEMAJU ALTERNATIVU

Iz EPBiH kažu da je potez Energetske zajednice ishitren, uz hipotetičke sankcije, dok struka izvan ovog preduzeća tvrdi da je Blok 7 ekonomski neodrživ

Preostali dio sredstava, oko 430 miliona KM, osigurat će direktno EPBiH iz vlastitih sredstava i za njih neće trebati garancije države

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH danas će razmatrati odobravanje garancije Vlade FBiH za kredit kod kineske državne banke kojim bi Elektroprivreda BiH gradila Blok 7 Termoelektrane Tuzla. Iako će klubovi delegata, kao i stranačke koordinacije delegata i predstavnika prije same sjednice dogovarati stavove, kako nezvanično saznajemo, većina delegata trebala bi odobriti garanciju, uprkos činjenici da je Evropska energetska zajednica (EEZ) početkom sedmice zvanično i pokrenula postupak protiv BiH nakon što su federalni poslanici dali garanciju na sporni kredit.

Zahtjev Kineza

Podsjećamo, posebno je problematičan dio o izdvajanju javnog novca za projekat koji će, kako je rečeno u pismu Energetske zajednice, građane izložiti desetljećima zagađenja, a osim toga vrijeme je da se BiH suoči sa realnošću tranzicije energetske sektora sa fosilnih goriva na čiste energije. Garancija Vlade FBiH, iako u skladu sa domaćim zakonima što je potvrdila i Agencija za državnu pomoć BiH, predstavlja kršenje zakona Evropske unije, posebno u dijelu iznosa garancije, odnosno državne pomoći, koja prema zakonima EU može ići do 80 posto kredita, dok je u slučaju Bloka 7 državna garancija 100 posto.

U Elektroprivredi BiH ne vide problem oko garancije i tvrde kako nema faktičkog kršenja zakona.

- To je zahtjev kineske razvojne banke. Oni su pristali da garanciju daje FBiH, iako je uobičajeno da u međunarodnom kreditiranju garanciju daje država. Suštinsko pitanje je zašto bi to bila smetnja kad se iz ovog kredita finansira 85 posto iznosa projekta, dok ostalih 15

posto EPBiH osigurava iz drugih kreditnih sredstava. Tako da garancija, zapravo, ide na 85 posto vrijednosti projekta, kazao nam je Bajazit Jašarević, generalni direktor EPBiH.

Insistiranje na ovakvim uslovima i istrajavanje Kine u finansiranju ovog projekta u nekoliko navrata je nazvano malicioznim pokušajem proboja kineske privrede na tržište Balkana, ali i Evrope. To je tokom posljednjeg medijskog obraćanja negirao ambasador NR Kine u BiH Ji Ping.

- Mi smo spremni da se razgovara i o trilateralnoj i multilateralnoj saradnji. Termoelektrana u Stanarima u RS-u, koju je gradila kineska kompanija, predata je britanskoj kompaniji EFT. Projekat Blok 7 TE Tuzla će također koristiti opremu treće strane, kao što su SAD i Njemačka. Sve to su dobri primjeri, kazao je ambasador Ping.

Međutim, osim EEZ-a, nezadovoljstvo je u nekoliko navrata i iznio komesar za evropsku susjedsku politiku i pregovore o proširenju Johannes Hahn, komentarišući koliko se zapravo mijenjaju prakse u proizvodnji električne energije ukoliko se primjenjuju iste zastarjele tehnologije.

- Ja se samo pitam da li se tehnologije zaista mijenjaju dok istovremeno zadržavate iste karakteristike u proizvodnji električne energije. Na području zapadnog Balkana imamo 16 termoelektrana koje koriste ugalj i zagađuju zrak više nego 250 sličnih termoelektrana zajedno u EU. Govorimo o 3.000 smrtnih slučajeva koje u regionu imate na godišnjem nivou, 8.000 djece obolijeva od bronhitisa. Upravo su to, zbog ovih stvari, pitanja koja neminovno moramo rješavati, kazao je Hahn.

Da projekat izgradnje Bloka 7 itekako ima nedostataka, ali ne onih ekoloških, smatra i penzionisani profesor Aleksandar Knežević, koji je Vladi FBiH, EPBiH i Parlamentu FBiH dostavio zahtjev za nezavisnu recenziju indikatora održivosti ovog projekta.

- Upitno je da li će TE Tuzla moći da odradi i drugi planirani period od 15 godina, odnosno nakon 2050. godine. EEZ će kad-tad onemogućiti javnu i skrivenu subvenciju rudnika uglja, koje u JI Evropi iznose 1,2 milijarde eura, a najveći dio otpada na BiH, Srbiju i Kosovo. Javne i djelimične tajne subvencije rudnicima uglja u BiH u 2017. su iznosile 111 miliona KM. Nije uzeto u obzir da će potražnja za toplotnom energijom koja se ostvaruje kogeneracijom značajno opadati zbog utopljanja zgrada i prelaska industrije Tuzle i okoline na djelatnost manje energijski intenzivnu, navedeno je, između ostalog, u zahtjevu profesora Kneževića, što je, prema njegovom mišljenju, nedvosmislen zaključak da je projekat Bloka 7 neekonomičan.

Iako je problematika oko izgradnje Bloka 7 itekako složena, ne čini se da se ta složenost najozbiljnije shvatila, kako u EPBiH i Vladi FBiH, tako i u Parlamentu FBiH. Upravo to traži i profesor Knežević.

- Projekat Bloka 7 snage 450 MW ne može se prihvatiti bez ozbiljne zvanične stručne i objektivne recenzije. To je u interesu građana BiH, elektroprivredne organizacije, sadašnjih i budućih vlasti, kao i kineskih partnera. Znači, projekat Bloka 7 se ne može prihvatiti samo na osnovu tvrdnji eksperata EPBiH i političara. Nezavisna recenzija je uslov za realizaciju projekta, njegovu modifikaciju ili odustajanje, napomenuo je Knežević.

Političke stranke koje su podržale projekat u Predstavničkom domu PFBiH spremne su dići ruke i u Domu naroda. Kako nam je kazala Alma Kratina, šefica Kluba DF-a u Predstavničkom domu FBiH, nema razloga da delegati koji dolaze iz DF-a ne podrže davanje garancije. Isto su nam potvrdili brojni delegati iz SDA, DF-a i SBB-a.

Nedefinisana konstrukcija

Da projekat izgradnje Bloka 7 nema alternativu, ponovo potcrtava i Jašarević, govoreći kako postupak EEZ-a ne predstavlja smetnju za davanje garancije za kredit.

- Provedena procedura je u skladu sa zakonima BiH, Agencija za državnu pomoć je utvrdila da ne postoje elementi državne pomoći i nema nijedne zakonske smetnje da Dom ne potvrdi odluku. Ovo pitanje, koje otvara Energetska zajednica je, po našem mišljenju, ishitreni pritisak da se projekat izgradnje zamjenskog bloka u TE Tuzla dodatno prolongira i u konačnici zaustavi. Posljedice koje se najavljuju su samo hipotetičke i ne vidimo zašto se projekat ne bi nastavio, a da poslije govorimo o finesama, naglasio je Jašarević.

Podsjećamo, projekat izgradnje Bloka 7 u TE Tuzla trebao bi koštati oko 1,7 milijardi KM, s tim da u projektu finansijska konstrukcija nije do kraja definisana, na što upozorava i EEZ. Najveći dio investicije, oko 1,2 milijarde KM, finansirat će se kreditom EPBiH kod kineske državne banke CEXIM, za što će garanciju dati Vlada FBiH, nakon današnjeg odobrenja u Domu naroda.

Objavljeno: 02.04. 2019.

PROJEKTI Direktor EPBiH

Jašarević: U Blok 7 ide najbolja tehnologija na svijetu!

Novac jeste kineski, ali je oprema evropska i američka, kaže Jašarević

K. KEŠMER

Dom naroda Federacije BiH dao je jučer saglasnost na davanje garancija „Elektroprivredi BiH“ (EPBiH) za zaduženje kod kineske Izvozno-uvozne banke u vrijednosti od 614 miliona eura za gradnju Bloka 7 Termoelektrane Tuzla.

Manja potrošnja

Time je konačno stavljena tačka na višegodišnju trakavicu s davanjem dozvola za realizaciju jednog od najvećih poslijeratnih projekata u BiH. Ukupna vrijednost je 1,5 milijardi KM. Samo na pripreme radove bit će utrošeno oko 16 miliona eura.

Snaga Bloka 7 iznositi će 450 megavata uz 270 megavata toplotne energije. Prema procjenama, godišnje će proizvoditi 2.756 gigavat-sati električne energije, uz dosta manju potrošnju uglja, a time i proizvodnju štetnih čestica koje zagađuju zrak.

- Usvajanjem strategije razvoja FBiH se obavezala i na smanjenje emisije štetnih materija. Tako smo donijeli i odluku da, umjesto postojećih blokova u Tuzli i Kaknju, koji zagađuju, napravimo nove, zamjenske. Trenutno mi gasimo povremeno ove stare, kako bi manje zagađivali, a kad napravimo nove, oni će ih skroz zamijeniti. Osim toga, Blok 7 osigurat će nam energetske nezavisnost – kazao je jučer za „Avaz“ Bajazit Jašarević, direktor „Elektroprivrede BiH“.

On ističe da se u projekt gradnje Bloka 7 u Tuzli krenulo prije nekoliko godina, ali da se zbog raznih teškoća s početkom realizacije čekalo.

- Neki su skeptično gledali na taj projekt, jer se radi o postrojenju na uglj, u svakom slučaju zaustavit ćemo veliku emisiju štetnih čestica koju sada imamo. Novac jeste kineski, jer u izboru finansijera nismo imali drugog. Ali je tehnologija najbolja na svijetu i dolazi iz SAD i EU. Dakle, srce termoelektrane - kotao, turbina i generator - jeste evropsko i američko, i to najboljeg kvaliteta - kaže Jašarević.

Radna snaga

Posebno je važno da se s kineskim partnerima razgovaralo i dogovoreno je da će na Bloku 7, za poslove za koje postoji kvalitetna industrija u BiH, zajedno s „Elektroprivredom BiH“ birati domaće izvođače radova.

- Sve ono što se ovdje može naći, iskoristit ćemo. Sve što se može ugraditi i uraditi bit će povjereno domaćoj industriji. To može značiti i povećanje radnih mjesta. Kada je u pitanju EPBiH, gase se tri stara bloka s tri posade, ali neće biti otpuštanja radnika. Također, ovim će se održati i dva rudnika u Tuzli, inače bi se oni zatvorili – objašnjava Jašarević.

Ispunjeni standardi

Jašarević ističe da je BiH već ranije krenula s poštivanjem evropskih standarda kada je u pitanju zaštita okoliša.

- Prialatili smo standarde koji se tiču emisije šletnih čestica i potrošnje uglja. I to ćemo Blokoin 7 nastaviti - zaključuje Jašarević.

Brojke

56 mjeseci rok za gradnju Bloka 7

20 godina je trajanje kredita, uz grejs period od pet godina.

Objavljeno: 22.05.2019.

TUZLA Skoro sve spremno za realizaciju najveće investicije

Za mjesec počinje gradnja Bloka 7

Naljeto očekujemo početak pripremnih radova, kaže Salkić

Za mjesec počinje gradnja Bloka 7

Blok 7 Termoelektrane Tuzla: Investicija vrijedna 786,3 miliona eura

Prve mašine koje će pripremati gradilište budućeg Bloka 7 Termoelektrane Tuzla na teren bi trebale izaći u narednih mjesec dana, a početak gradnje očekuje se najesen, kazali su nam jučer u „Elektroprivredi BiH“ i Ministarstvu energije, rudarstva i industrije FBiH.

Pripremnih radovi

Senad Salkić, izvršni direktor za kapitalne investicije „Elektroprivrede BiH“, pojasnio je da se do tada trebaju završiti samo neke proceduralne stvari. Između ostalog, Vijeće ministara BiH treba dati

podršku, što je bilo na dnevnom redu jučer, ali je sjednica odgođena.

Salkić: Veliki posao

- Kineski partner u svom parlamentu trebaju dobiti odobrenje. Naljeto očekujemo početak pripremnih radova, što je veliki posao koji će trajati duže od godinu, jer podrazumijeva premještanje dalekovoda, ravnjanje terena, odvodnih kanala. Međutim, paralelno s tim može početi gradnja Bloka 7 – kazao je Salkić.

Nermin Džindić, federalni ministar energije, rudarstva i industrije, ističe da će domaće firme biti angažirane za pripremnih radove, dok će i do 33 posto glavnih radova izvoditi bh. kompanije. Ko će to

biti, dodao je, u ovom trenutku se ne zna.

Džindić: Ubrzane aktivnosti

- Nedavno je Vlada FBiH zadužila ovo ministarstvo i „Elektroprivredu BiH“ da ubrzaju sve aktivnosti u vezi s gradnjom Bloka 7, ali i Bloka 8 u Termoelektrani Kakanj i Bloka 1 u Termoelektrani Banovići.
- Blok 7 završena je priča. Preostala dva su u proceduri. Za blok u Banovićima treba osigurati finansiranje 15 posto od ukupne investicije za modernizaciju, odnosno produženje stepena gotovosti rudnika da isporučuje ugalj tom novom bloku i Tuzli – rekao je Džindić.

Sinan Husić, predsjednik Sindikata radnika rudnika FBiH, napomenuo je da izgradnja sva tri bloka ima ogroman značaj, kako za očuvanje radnih mjesta, tako i za energetske sektor, ali i kompletan privredni sistem Federacije BiH.

-Sami projekti nude puno posla i ljudima izvan energetskog sektora - dodao je Husić.

Kineski konzorcij

Blok 7 mijenja postojeća tri bloka, koja moraju biti ugašena do 2023. godine. Rok za gradnju je 56 mjeseci. Cijela investicija vrijedna je 786,3 miliona eura. Pripremni radovi trebali bi koštati 16 miliona eura. Ugovor o gradnji između EPBiH i kineskog konzorcija težak je 722 miliona eura. Kredit koji se uzima od kineske banke iznosi 613,9 miliona eura ili 85 posto ukupne vrijednosti.

Uskoro i gradnja bloka u Kakanju

Kada je riječ o Bloku 8 TE Kakanj, koji je također zamjenski kao i Blok 7, iz „Elektroprivrede BiH“ napominju da je u toku konkursna procedura za izradu i izmjenu investiciono-tehničke dokumentacije te da bi uskoro mogli znati ko će je raditi.

- Za njenu izradu treba deset mjeseci. Nakon toga znat će se iznos investicije. Teško je prognozirati početak gradnje ovog bloka, ali logično bi bilo da krene prije nego što se sagradi Blok 7 – pojasnio je Senad Salkić, izvršni direktor za kapitalne investicije „Elektroprivrede BiH“.

Objavljeno: 31.05.2019.

PROJEKTI „Elektroprivreda BiH“ objavila javni poziv

Za nadzor nad gradnjom Bloka 7 ide 26,9 miliona maraka

Uloga inženjera je nadgledanje cjelokupnog procesa gradnje bloka te njegovo puštanje u pogon i ispitivanje svih funkcija

„Elektroprivreda BiH“ jučer je i na svojoj stranici objavila javni poziv za nabavku usluga nadzornog organa – inženjera koji će nadgledati realizaciju projekta gradnje Bloka 7 Termoelektrane Tuzla.

Svjetske reference

Vrijednost ovog ugovora je 23 miliona KM, a kada se tome doda i PDV, dobije se iznos od 26,9 miliona maraka.

- Uloga inženjera je nadgledanje cjelokupnog procesa izgradnje bloka te njegovo puštanje u pogon i ispitivanje svih funkcija, za račun investitora. To je ugovorna obaveza „Elektroprivrede BiH“. Posao inženjera trajat će 68 mjeseci. Inženjer je pravno lice, dakle kompanija, koja će morati imati najveće svjetske reference u gradnji termoblokova – pojasnio je za „Avaz“ Senad Salkić, izvršni direktor „Elektroprivrede BiH“ za kapitalne investicije.

Salkić: Ugovorna obaveza

Rok za prijem ponuda po ovom javnom pozivu istječe 17. jula.

Prve mašine

Prve mašine koje će pripremati gradilište budućeg Bloka 7 Termoelektrane Tuzla na teren bi trebale izaći idućeg mjeseca, a početak gradnje očekuje se najesen.

Riječ je o najvećoj poslijeratnoj investiciji u BiH, vrijednoj 786,3 miliona eura. Rok za gradnju je 56 mjeseci.

Ugovor o gradnji između EPBiH i kineskog konzorcija težak je 722 miliona eura. Kredit koji se uzima od kineske banke iznosi 613,9 miliona eura ili 85 posto ukupne vrijednosti. Pripremni radovi trebali bi koštati 16 miliona eura.

Traže kredit od 11 miliona KM

U toku je i javni poziv „Elektroprivrede BiH“ za nabavku komercijalnog kredita od 11 miliona maraka, bez PDV-a, radi finansiranja dijela avansa za projekt gradnje Bloka 7.

Rok za otplatu tog kredita, kako je navedeno u pozivu, iznosi pet godina.

OSLOBODENJE

Objavljeno: 22. juni 2019.

Najesen gradnja Bloka 7 uprkos štetnom uticaju na zdravlje

Nove studije pokazuju štetan uticaj novih termoenergetskih blokova na zdravlje ljudi, a iz EPBiH ističu da se radi o narudžbi interesnih lobija

TE TUZLA: PRIPREMNI RADOVI ĆE KOŠTATI 16 MILIONA EURA

Izgradnja Bloka 7 Termoelektrane u Tuzli ponovo je tema međunarodnih i lokalnih studija ekoloških organizacija, koje procjenjuju da bi izgradnja ovog, ali i Bloka 1 u Termoelektrani Banovići bila pogubna za zdravlje ljudi ne samo u Bosni i Hercegovini nego i u Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori, pa čak i Albaniji, Sloveniji i Italiji. Jednu takvu studiju objavila je organizacija Greenpeace pod nazivom "Procjena utjecaja planiranih termoelektrana na kvalitet zraka, zagađenje i zdravlje stanovništva".

Prema ovoj analizi, izgradnja ova dva bloka bi nanijela značajnu štetu javnom zdravlju.

Važno je tržište

- Uključujući procijenjenih 30 preuranjenih smrti godišnje, kao i 7.600 dana bolovanja, 470 astmatičnih napada kod djece, 25 hospitalizacija i 40 slučajeva djece oboljele od bronhitisa godišnje. Ukoliko ova postrojenja budu radila 30 godina, procijenjeni kumulativni zdravstveni utjecaj, za taj period, bio bi 960 preuranjenih smrti, navedeno je u analizi.

Posljednja studija samo je jedan u nizu argumenata koji međunarodne organizacije, među kojima i Međunarodna energetska zajednica Evrope, posljednjih mjeseci iznose protiv izgradnje ova dva bloka. U Elektroprivredi BiH ovu kampanju smatraju nedosljednom i neprincipijelnom, ali savršeno tempiranom s ciljem da u vrijeme političke nestabilnosti oslabi izgleda da dođe do izgradnje blokova.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ: BLOKOVI NEMAJU ALTERNATIVU / MIREN ALJIĆ

- Radi se o nedosljednosti i neprincipijelnosti struke u elektroenergetici, jer jedna ovakva elektrana je u jednoj od nama bliskih zemalja puštena u rad prije četiri godine, da ne govorimo da se ovakve elektrane grade po zemljama EU. Očigledno je da se radi o zastupanju interesa pojedinih centara moći i elektroenergetskog sektora, koji žele da ovladaju tržištem ovog regiona onda kada bi uspjeli pogasiti proizvodnju električne energije u zemljama Zapadnog Balkana, kazao je za Oslobođenje Bajazit Jašarević, generalni direktor Elektroprivrede BiH.

Ono što dodatno ide u prilog ovim tvrdnjama, kako ističe Jašarević, jeste i činjenica da je proizvodnja električne energije u BiH, a pogotovo u blokovima koji se tek trebaju izgraditi, zanemariva u odnosu na razvijene zemlje EU.

- Ukoliko bi svi ovi kojima su problematična ova dva bloka bili hrabri da objave koliko energije proizvede svaka od najrazvijenijih zemalja u Evropi koristeći slične tehnologije, onda bi se vidjelo da se ovdje pokušava iskoristiti teška politička situacija u našoj zemlji, kako bi se proceduralno usporio početak izgradnje Bloka 7 i TE Banovići, dodao je Jašarević.

A kada je riječ o početku izgradnje, morat će se sačekati još najmanje četiri ili pet mjeseci. I Dom naroda FBiH je nedavno dao saglasnost za zaduženje kod kineske Izvozno-uvozne banke u vrijednosti od 614 milijuna eura za gradnju Bloka 7 i time je stavljena tačka na višegodišnje probleme u ovom parlamentu. Kako je ranije saopšteno iz EPBiH, snaga Bloka 7 iznosit će 450 megavata uz 270 megavata toplotne energije, a prema njihovim procjenama, godišnje će proizvesti nešto više od 2.700 gigavatsati električne energije, uz dosta manju potrošnju uglja i manju proizvodnju štetnih čestica.

Politička podrška

Prvi pripremni radovi, koji bi trebali koštati oko 16 miliona eura, prema riječima Jašarevića, mogli bi početi u septembru ili oktobru, što će vjerovatno zavisiti i od kineskih partnera.

TE TUZLA: PRIPREMNI RADOVI ĆE KOŠTATI 16 MILIONA EURA

- Ćekamo još i pismo podrške Vijeće ministara BiH, koje je na dnevnom redu 26. juna i koje ne znači finansijsku obavezu u državnom budžetu, nego jednu političku podršku ovom velikom projektu. Nakon toga svi preduslovi, što se Bosne i Hercegovine tiče, bit će ispunjeni, s tim da prihvatamo i da kineski partneri trebaju uraditi isto, tako da je septembar ili oktobar vrijeme kada će biti stvoreni svi preduslovi da počne izgradnja Bloka 7, zaključio je Jašarević.

MIREN ALJIĆ

OSLOBODENJE

Objavljeno: 31.07.2019.

Naplata računa za struju bez naknade u 23 općine

Od četvrtka, 1. avgusta 2019. godine biće omogućeno plaćanje računa za utrošenu električnu energiju bez naknade u svim poštanskim jedinicama BH Pošte na području ovih općina:

Veliko nam je zadovoljstvo da obavijestimo javnost da će na osnovu zaključenog ugovora između JP "Elektroprivreda BiH" d.d. Sarajevo i "JP BH POŠTA" d.o.o. Sarajevo, korisnicima sa područja 23 općine od četvrtka, 1. avgusta 2019. godine, biti omogućeno plaćanje računa za utrošenu električnu energiju bez naknade u svim poštanskim jedinicama BH Pošte na području ovih općina.

Pogodnost plaćanja struje bez naknade u poslovnicama BH Pošte odnosi se na sljedeće općine: Ilijaš, Ustikolina, Trnovo, Prača, Sapna, Teočak, Čelić, Kladanj, Doboj Istok, Doboj Jug, Žepče, Vareš, Olovo, Breza, Fojnica, Vitez, Busovača, Novi Travnik, Cazin, Bužim, Bosanski Petrovac, Jablanica i Kiseljak, saopšteno je iz "JP BH Pošta".

"JP BH POŠTA" d.o.o. Sarajevo

Objavljeno: 31.07.2019.

Naplata računa za struju bez naknade u 23 općine

Veliko nam je zadovoljstvo da obavijestimo javnost da će na osnovu zaključenog ugovora između JP "Elektroprivreda BiH" d.d. Sarajevo i "JP BH POŠTA" d.o.o. Sarajevo, korisnicima sa područja 23 općine od četvrtka, 1. avgusta 2019. godine, biti omogućeno plaćanje računa za utrošenu električnu energiju bez naknade u svim poštanskim jedinicama BH Pošte na području ovih općina.

Pogodnost plaćanja struje bez naknade u poslovnicama BH Pošte odnosi se na sljedeće općine: Ilijaš, Ustikolina, Trnovo, Prača, Sapna, Teočak, Čelić, Kladanj, Doboj Istok, Doboj Jug, Žepče, Vareš, Olovo, Breza, Fojnica, Vitez, Busovača, Novi Travnik, Cazin, Bužim, Bosanski Petrovac, Jablanica i Kiseljak.

"JP BH POŠTA" d.o.o. Sarajevo

Objavljeno:20.09.2019.

REAKCIJE Sad već bivši izvrši direktor "Elektroprivrede BiH"

Ikanović uputio otvoreno pismo: Jesam li smijenjen jer sam tražio poštivanje zakona?

Prethodnih dana svjedoci smo aktivnosti koje su vođene s ciljem mog razrješenja sa funkcije izvršnog direktora za proizvodnju u JP EPBiH. Kako mi nije pružena prilika da se oglasim oko navedenog, prinuđen sam da se javnosti obratim ovim putem

Nakon što je odlukom Vlade FBiH razriješen dužnosti izvršnog direktora u "Elektroprivredi BiH", [Nevad Ikanović](#) je uputio otvoreno pismo. Prenosimo ga u cijelosti:

Prethodnih dana svjedoci smo aktivnosti koje su vođene s ciljem mog razrješenja s funkcije izvršnog direktora za proizvodnju u JP EPBiH. Kako mi nije pružena prilika da se oglasim oko navedenog, prinuđen sam da se javnosti obratim ovim putem.

Naime, na inicijativu generalnog direktora JP EPBiH u srijedu, 11. septembra 2019. godine, telefonskim putem je u poslijepodnevnim satima zakazana vanredna sjednica Nadzornog odbora JP EPBiH. Iako je tačka vanredne sjednice bila vezana za pokretanje aktivnosti za razrješenje izvršnog direktora za proizvodnju, o terminu same sjednice nisam bio obaviješten, niti upoznat na bilo koji način.

Sljedeći dan održana je sjednica Vlade FBiH, da bi isti dan održana i sjednica Nadzornog odbora JP EPBiH na kojoj je donesena odluka o mom razrješenju s funkcije izvršnog direktora za proizvodnju, koju nisam dobio do dana pisanja ovog pisma, kao ni obrazloženje iste.

Napominjem da se od 3. septembra, u vrijeme vođenja aktivnosti za moje razrješenje s ove funkcije, nalazim na bolovanju zbog zdravstvenih problema, na kojem sam i danas.

Ali, krenimo redom.

Federalni ministar energije, rudarstva i industrije je ovih dana iznosio u javnosti podatke da rudnici uglja u periodu 2009-2015. godine nisu uplatili niti jednu marku poreza i doprinosa prema državi, što nije tačno. Rudnici uglja su u toku 2015. godine u sastavu koncerna uplatili 36 795 350 KM.

Tokom 2016-2018. godine rudnici su ostvarili napredak u pogledu stepena uplate poreza i doprinosa. Tako su u 2016. godini uplatili 43 399 315 KM, u 2017. godini 55 013 149 KM, dok su u 2018. godini uplatili 68 195 043 KM što je predstavljalo pozitivan trend rasta.

Analizom stepena uplate poreza i doprinosa prema državi u 2018. godini koji je iznosio 68 195 043 KM u odnosu na ukupno obračunati iznos poreza i doprinosa u istoj godini koji je iznosio 77 771 316 KM može se zaključiti da su rudnici uglja u prošloj godini uplatili 87,68% poreza i doprinosa u odnosu na obračunati sa strukturom uplate za tekuću godinu 47 826 452 KM, a za obaveze iz ranijeg perioda uplaćeno je 20 368 591 KM.

Iz naprijed navedenog može se vidjeti da je ukupni stepen uplate poreza i doprinosa u toku 2018. godine iznosio 87,68%. No, glavni problem bila su dugovanja rudnika iz ranijeg perioda.

Dalje, prema Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije je tokom 2016. godine upućena inicijativa s prijedlogom donošenja jedinstvenog zakona koji bi riješio pitanje ranijih dugovanja rudnika, međutim resorni ministar nije nikada na tu inicijativu zauzeo zvaničan stav.

Važno je istaći da sam funkciju izvršnog direktora za proizvodnju preuzeo krajem 2015. godine kada su rudnici uglja u koncernu ostvarili proizvodnju od 4 526 483 tone uglja, poslovali s gubitkom od 107 656 000 KM, ostvarili prihode u iznosu 286 063 000 KM, te troškove i rashode u iznosu 393 719 000 KM.

Takvo stanje zahtijevalo je hitno operativno djelovanje sa određenim aktivnostima, a u cilju zaustavljanja trenda pada proizvodnje uglja, te definiranjem mjera i aktivnosti za podizanje proizvodnje uglja, što sam i učinio sa svojim saradnicima.

U 2017. godini rudnici su ostvarili proizvodnju od 5 576 259 tona uglja, a prihode u iznosu od 345 960 000 KM što je skoro za 60 miliona više nego u 2015. godini. Rudnici su takođe ostvarili troškove u iznosu manjem za 13 miliona KM nego u 2015. godini uz povećanu proizvodnju uglja i otkrivke, te širih i užih priprema.

Kada je u pitanju poslovni rezultat u 2017. godini, rudnici su zabilježili gubitak u kumulativu od 33,9 miliona KM, što je za oko 73 miliona KM manje nego u 2015. godini. Pozitivno poslovanje od 8,4 miliona KM u 2017. godini ostvarili su rudnici Breza, Kakanj i Gračanica.

Da li su razlozi za moje razrješenje rezultati koji su ostvareni u djelatnosti proizvodnje i to: povećanje proizvodnje uglja za više od milion tona, povećanje ostvarenja otkrivke i jamskih priprema, povećanje prihoda u rudnicima za oko 60 miliona KM, rekordna proizvodnja električne energije u TE Kakanj od početka rada TE Kakanj do danas, te pokrenute aktivnosti na odsumporavanju bloka 7 u TE Kakanj i bloka 6 u TE Tuzla, za koje su urađeni elaborati, donesene investicione odluke i raspisani tenderi za izbor konsultanta?

Da li su razlozi za moje razrješenje?

- što sam tražio da se poštuje Zakon o javnim nabavkama kod onih rudnika gdje je revizija to konstatirala (uglavnom Rudnik Kreka)?

- što sam tražio od Rudnika Kreka da se imovina rudnika (mehanizacija) stavi u funkciju, a da se smanji angažman (iznajmljivanje mehanizacije) od trećih lica do potpunog isključenja? O ovome sam informisao Upravu JP EPBIH gdje su doneseni određeni zaključci koje uprava Rudnika Kreka nikada nije sprovela.

- što sam prema Nadzornom odboru JP EPBiH i Federalnom ministarstvu energije rudarstva i industrije uputio informaciju o poslovanju Rudnika Đurđevik za period maj-decembar 2016. godine i januar-maj 2017. godine na koju JP EPBiH nikada nije od ministra dobila zvaničan stav?

- što sam krajem 2018. godine pokrenuo analizu rada nadzornih odbora i uprava u rudnicima uglja i glasanje o povjerenju članova nadzornih odbora rudnika uglja nakon isteka dvije godine od imenovanja, koju je Uprava u cijelosti prihvatila, ali taj materijal nikada nije uvršten na sjednicu Nadzornog odbora JP EPBiH?

- što je u maju 2019. godine Uprava JP EPBiH donijela zaključak da je Uprava Rudnika Kreka izgubila povjerenja Uprave JP EPBiH a taj materijal nikada nije razmatran na sjednici Nadzornog odbora JP EPBiH?

- što je u junu 2019. godine pokrenuta provjera povjerenja Uprave i Nadzornog odbora Rudnika Đurđevik a taj materijal nije razmatran?

- što su svi izvještaji izvršnog direktora za proizvodnju za djelatnost proizvodnje usvojeni: mjesečni, kvartalni, polugodišnji i godišnji za 2016., 2017. i 2018., te za prvih šest mjeseci 2019. godine?

- što je 2017. godina najuspješnija od postanka koncerna po svim parametrima – ostvarena proizvodnja uglja, prihodi, finansijski rezultat poslovanja, ostvarene investicije (realizovano više od 65 miliona KM)?

U svom radu sam nastojao da stručnim i timskim radom kontinuirano radimo na poboljšanju rada i poslovanja u djelatnosti proizvodnje, time i rudnika koje bi u konačnici dovele do njihovog održivog poslovanja.

Smatram da određenim osobama i grupacijama nije odgovarao oporavak rudnika, kao ni poboljšanje u stabilnosti energetskog sistema pa sam bio izložen raznim opstrukcijama koje su naročito kulminirale tokom 2018. i 2019. godine.

Pojašnjenja radi, pitanje prestrukturiranja rudnika uglja u FBiH je složen proces koji traje već tri mandata Vlade FBiH i resornog ministarstva i to je proces koji će još trajati.

S obzirom da smo u to vrijeme imali nedefinisan pravni okvir po pitanju prestrukturiranja elektroenergetskog sektora zbog činjenice da je Program o prestrukturiranju elektroenergetskog sektora u FBiH usvojen u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije, a da nije bio usvojen u Domu naroda, kao izvršni direktor za proizvodnju prema Upravi JP EPBiH inicirao sam materijal koji govori o potrebi donošenja pravnog okvira za proces prestrukturiranja elektroenergetskog sektora, a time i rudnika uglja, nakon čega je u maju 2016. godine dostavljena navedena inicijativa Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije.

Međutim, Vlada FBiH je tek 22. avgusta ove godine, na svojoj 188. sjednici, donijela Odluku o donošenju programa prestrukturiranja elektroenergetskog sektora u FBiH sa Programom prestrukturiranja koji je uputila Parlamentu FBiH.

Poštovani,

cilj mog obraćanja je da javnost u Bosne i Hercegovini čuje i drugu stranu, te da na bazi jasnih i tačnih podataka izvede svoj stav o svemu ovome, pri čemu za sve navedeno postoje dokumenti po nazivu, broju i datumu.

U svom radu sam se odnosio odgovorno, profesionalno i korektno što potvrđuju brojni pozivi i poruke podrške za ono što sam radio i za šta sam se zalagao.

Vjerovao sam da postoje pozitivne snage koje reformu oporavka zemlje žele staviti iznad politike i da samo rezultati njihovog rada budu predmet analiza. Međutim, očito je da kao društvo još uvijek nismo na tom stepenu razumijevanja.

Naredni period posvetit ću poboljšanju svog zdravstvenog stanja koje sam dobro narušio za ove četiri godine, ali i da u miru izvučem određene zaključke iz svega ovoga.

Elektroprivredi i rudnicima uglja u narednom periodu želim sve najbolje i uvijek ću biti tu da, kao osoba iz struke, dam svoj doprinos za bolje sutra.

OSLOBODENJE

Objavljeno:08.10.2019.

Direktor RMU Zenica Edin Pašić: Pogon "Stranjani" prestaje s radom

Prošle godine ovaj pogon je stvorio gubitak veći od pet miliona KM, kazao je Pašić

Zavisno društvo Rudnici mrkog uglja Zenica, kako je nakon sastanka sa sindikalnim predstavnicima najavio v.d. direktora tog preduzeća Edin Pašić, zbog nove obustave rada i jutrošnjeg zatvaranja rudara u jamu pogona "Stranjani", preuzet će trajnije mjere, usmjerene na potpunu obustavu radova u tom pogonu.

-Do jučer smo, kao nova uprava, provodili urgentne, odnosno privremene mjere. Međutim, zbog ove, vanredne situacije, prinuđeni smo da provodimo trajnije mjere, koje su usmjerene na proces potpune i trajne obustave radova.

Ono što je najvažnije, niko od rudara neće ostati bez posla. Rudari pogona "Stranjani" bit će raspoređeni na preostala dva pogona, "Raspotočje" i "Stara jama", tamo gdje će proizvoditi i gdje će moći sebi zaraditi plaću - rekao je Pašić.

U pogonu "Stranjani", kako je dodao, to nije moguće i napominje da je preraspodjela zakonita mjera, koja će doprinjeti stabilizaciji poslovanja. On je dodao kako je nova odluka proistekla iz stava struke, a ne kao naredba iz JP Elektroprivreda BiH, u sklopu koje posluju i zenički rudnici.

-Struka je pokazala da u proteklih devet godina pogon "Stranjani" posluje sa gubitcima, koji se na godišnjem nivou kreću od dva do tri miliona KM- kazao je Pašić i dodao da je taj pogon prošle godine ostvario gubitak od 5.074.000 KM.

Pašić ističe da već imaju radnike koji žele da budu preraspoređeni u druge pogone.

-Danas su četiri radnika zaključili ugovore o radu da rade u pogonu "Stara jama". Od sutra se trebaju javiti na posao - ističe Pašić, koji upozorava kako su rudari koji su ušli u jamu "Stranjani" te je ne žele napustiti, to uradili na svoju odgovornost.

-Mi smo iscrpili sve mogućnosti, ali radnici su odlučili da idu u jamu i da se zatvore. Nadam se da su svjesni i da su spremni preuzeti odgovornost. Stav Sindikata, koji su prezentirali i na ovom

sastanku, je da se ne mješaju u poslove uprave, samo da se ne dira u zagantovana prava radnika-
ističe Pašić

OSLOBODENJE

Objavljeno: 21. 10. 2019.

RMU Zenica nade polaže u Raspotočje

Stranjani su zatvoreni, ali i jama koja je dobila široko čelo trenutno se sanira, jer se pojavila voda, kaže v.d. direktora Rudnika Zenica Edin Pašić

Više od 50 ljudi radi na izvlačenju opreme i repromaterijala iz jame Stranjani, koja će se koristiti u preostala dva proizvodna pogona

Uprava Rudnika mrkog uglja Zenica donijela je odluku o potpunoj i trajnoj obustavi jamskih radova u pogonu Stranjani. Ta odluka je provedena, ljudi su preraspoređeni iz tog u preostala dva proizvodna pogona - Raspotočje i Stara jama, kao i pogon Separacija. Tako je proizvodnja obustavljena u Stranjanima nakon punih šest decenija, a ovaj pogon se pridružio pogonima zeničkog ugljenokopa - Mošćanica i Rača, koji odranije ne rade.

Ništa preko noći

- U pogonu Stranjani ostalo je 55 ljudi koji rade na ventilaciji, odvodnjavanju jame i njenom održavanju do potpunog zatvaranja. Pored tih 55 radnika, ima još određeni broj ljudi iz drugih pogona koji rade na izvlačenju opreme i repromaterijala iz jame Stranjani, koja će se koristiti u preostala dva proizvodna pogona, kazao nam je Edin Pašić, v.d. direktora RMU Zenica.

Vlada Federacije je dala rok od 60 dana Elektroprivredi BiH da se uradi plan sanacije Rudnika Zenica. Direktor Pašić je objasnio da su formirali tim, a da će svako od stručnjaka koji su u njemu iz svoje oblasti dati doprinos, "da pokušamo napraviti što bolji plan sanacije".

U Raspotočju nekoliko posljednjih mjeseci nema proizvodnje zbog poplave. Ova jama, koja je prije nekoliko godina dobila široko čelo, treba da postane glavni proizvodni pogon zeničkog rudnika.

- Očekujemo najveću proizvodnju iz jame Raspotočje. Tamo smo ugradili široko čelo. Istina je da se sad zbog tektonskih poremećaja pojavila voda. U završnoj je fazi sanacija. Nadam se da ćemo do kraja mjeseca imati proizvodnju iz pogona Raspotočje, istakao je Pašić.

Prvi čovjek zeničkog ugljenokopa vjeruje kako RMU Zenica može izaći na zelenu granu. Dodao je da će sigurno biti velikih i teških odluka, ali da će se uz razumijevanje i podršku vladajućeg društva sve prebroditi.

- Treba vremena za to. Problemi nisu nastajali preko noći, tako da se ne mogu ni riješiti preko noći, naglasio je Pašić.

Na pitanje da li rad RMU Zenica, kao i drugih ugljenokopa u Koncernu, opterećuju invalidi druge kategorije i cijena uglja koju dostavljaju termoelektranama a koju im plaća Elektroprivreda BiH, Pašić je odgovorio da RMU Zenica od 1.470 uposlenih ima 315 invalida druge kategorije, ljudi koji ne mogu ići u jamu, a da bi sigurno i rudniku bilo lakše kada bi otkupna cijena uglja bila veća.

- Sasvim sigurno je da invalidi druge kategorije invalidnosti otežavaju poslovanje Rudnika. Međutim, zakonska rješenja su takva i treba ih poštovati, rekao je direktor RMU Zenica.

Kada je u pitanju Stara jama, direktor Pašić je rekao kako u Rudniku smatraju da ovaj pogon "ima perspektivu u određenom vremenskom periodu i da može da svojim prihodima pokrije rashode".

Gubici Stranjana

Iz uprave Rudnika Zenica su objasnili da je struka pokazala da u proteklih devet godina pogon Stranjani posluje sa gubicima, koji se na godišnjem nivou kreću od dva do tri miliona KM, a da je taj pogon prošle godine ostvario gubitak od 5.074.000 KM.

MIRZA DAJIĆ

OSLOBODENJE

Objavljeno: 23.10.2019.

Plate rudara u FBiH su u prosjeku 950 KM i niže su od plata rudara iz RS-a koje u prosjeku iznose 1.090 KM - rudnici u RS-u su drugačije organizirani, u sastavu termoelektrana

Da li model iz RS-a rješenje?

PIŠE: ELDAR DIZDAREVIĆ

Proteklih sedmica u ovdašnjim medijima često su se prenosile ponekad i dramatične vijesti o rudarima i rudnicima iz većeg bh. entiteta, Elektroprivredi BiH, resornom ministarstvu i Vladi Federacije BiH. Prisjetimo se ukratko. Početkom septembra rudari iz pojedinih rudnika su ušli u jame i tamo proveli 24 sata, tražeći tako da im se isplati naknada za topli obrok. Potom su rudari došli u Sarajevo, pred zgradu Elektroprivrede BiH, a par dana kasnije protestirali su i pred zgradom Vlade FBiH. Ukratko, rudari su uputili Vladi FBiH pet zahtjeva koji podrazumijevaju sljedeće: (1) primjena Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti rudarstva u FBiH, zatim (2) da se odmah pokrene postupak analize kvalitete upravljanja u rudnicima uglja iz sastava Koncerna i u svim (3) rudnicima uglja izvrši analiza organizacije i sistematizacije radnih mjesta te (4) da se obavezno izvrši preispitivanje funkcionalnosti Koncerna JP Elektroprivreda BiH Sarajevo te, na kraju, da Vlada FBiH odredi (5) veleprodajnu cijenu uglja koja se iz rudnika u Federaciji BiH isporučuje JP EPBiH. U ovih pet zahtjeva krije se i suština problema sa rudnicima u Federaciji BiH, ali naravno uz dodatak i druge strane da su bankovni računi pojedinih rudnika blokirani zbog duga Poreskoj upravi FBiH od 210 miliona KM, kao i zbog toga, kako su rekli pojedini parlamentarci, da su rudnici u FBiH nelikvidni te da će uskoro možda biti i zatvoreni (po uzoru na mostarski Aluminij) te da se rudari trebaju prekvalifikovati u građevinare.

Dakle, veoma jasno: nema nikakve sumnje da su rudari i rudnici u (velikim) problemima, a među tri najveća treba svakako svrstati cijenu uglja, veliki dug i kvalitet upravljanja i sistematizaciju radnih mjesta u rudnicima. Za ovo posljednje kriva je, naravno, politika. Brojni ovdašnji uhljebi su se kao kamen utopljeniku oko vrata "zakačili" u administraciji rudnika od 2009. godine do danas, zahvaljujući isključivo političkim vezama sa vladajućom strankom, dok s druge strane uprava EPBiH, na čijem su čelu opet ljudi bliski vladajućoj stranci, pokušava iz rudnika i rudara iscijediti sve što se može za što je moguće mizerniji iznos novca.

Kako prenose mediji, ključni dokument i kamen spoticanja u ovom problemu je Dugoročni plan razvoja do 2030. godine sa Strategijskim planom, koji je EPBiH usvojila 2014. U tom se dokumentu, osim sada već tradicionalne i vječne kuknjave kako su cijene električne energije na veoma niskom nivou, navodi kako ni cijene uglja ne bi smjele prelaziti do 2030. postojeći nivo cijena koji je već sada iznad predviđenih u investicionoj dokumentaciji za blok 7 TE Tuzla,

odnosno cijenu od 4,75 KM/GJ, dok se u Akcionom planu modernizacije rudnika kao idealna cijena navodi 4 KM/GJ. Rudari, pak, s druge strane smatraju da bi cijena uglja trebala iznositi 7 KM/GJ te su zbog toga u svojih pet zahtjeva uvrstili i to da ubuduće Vlada FBiH, kao većinski vlasnik EPBiH, određuje veleprodajnu cijenu uglja koja se iz rudnika u FBiH isporučuje prema ovom javnom preduzeću. Svemu pomenutom još dodajmo i to da je neto dobit Elektroprivrede BiH lani iznosila 52,38 miliona KM, a da je to javno preduzeće i pored tolikog profita krajem prošle godine od FERK-a tražilo povećanje cijena električne energije. Iz FERK-a im je kulturno saopšteno da je gotovo nemoralno za jedno javno preduzeće iskazati toliki profit i još tražiti povećanje cijena, ali nam taj njihov zahtjev zapravo sugerije mogući razvoj rješenja ovog problema. Za EPBiH idealno bi, dakle, bilo probleme rudnika prebaciti na leđa potrošača preko povećanja cijena električne energije i nema gotovo nikakve sumnje da će ovo javno preduzeće u narednom periodu zagovarati upravo takvo rješenje problema koji se već godinama, od 2009. pa sve do danas, mete ispod tepiha.

Pomenimo za one manje upućene u elektroenergetski sektor kod nas i sljedeće. Elektroprivreda BiH Sarajevo je dioničko društvo, odnosno javno preduzeće, sa godišnjim prihodom od milijardu KM. EPBiH ima 715 hiljada kupaca i u njoj je zaposleno oko 4.900 ljudi. U EPBiH su za naše prilike veoma visoke plate, a statistički gledano prosječna plata u elektroenergetskom sektoru u FBiH je trenutno 1.470 KM neto, odnosno 2.213 KM bruto, što je rezultat odmah iza banaka i osiguravajućih društava. S druge strane, plate rudara u FBiH su u prosjeku 950 KM i niže su od plata rudara iz RS-a koje u prosjeku iznose 1.090 KM (rudnici u manjem bh. entitetu su drugačije organizirani i nalaze se u sastavu termoelektrana, zbog čega se i koristi akronim RiTE, što znači rudnik i termoelektrana). No, za razliku od RS-a rudnici u FBiH su u drugačijoj organizacionoj šemi spram proizvođača električne energije. EPBiH je stopostotni vlasnik sedam rudnika iz većeg bh. entiteta koje im je bukvalno 2009. godine "poklonila" Vlada Federacije BiH. Elektroprivreda BiH je, dakle, vlasnik rudnika Kreka Tuzla, RMU Đurđevik, RMU Kakanj, RMU Breza, RMU Zenica, Rudnika uglja Gračanica i RMU "Abid Lolić" Bila. EPBiH je stopostotni vlasnik rudnika, ali je s njima shodno zakonu povezana u Koncern Elektroprivreda BiH u kojem je istoimeno javno preduzeće svojevrsna vladajuća kompanija, dok su rudnici zavisna preduzeća. U rudnicima radi oko 15.000 ljudi, ali ih samo dvije trećine silazi u jame i hvata se lopate, dok je čak 5.000 raznih političkih i stranačkih uhljeba raspoređeno u administraciji. Oni, naravno, ne dijele istu finansijsku sudbinu sa rudarima. Brojni uhljebi u rudnicima žive prilično dobro i pred Vladom FBiH i EPBiH je da nađu rješenje kako njih zadržati na njihovom mjestima (jer je to moćna glasačka mašinerija na izborima), a da se pri tome i rudarima dopusti da prežive te da konačno prestanu protestirati stalno. No, istini za volju, dodajmo i to da je EPBiH od 2009. godine, kada je na poklon od Vlade FBiH dobila rudnike, znatno poboljšala njihovu finansijsku poziciju. Međutim, stranački likovi iz uprava rudnika od ulaska u sastav Koncerna nisu ništa radili na racionalizaciji i smanjenju svojih rashoda (zbog toga rudari traže da se odmah pokrene "postupak analize kvalitete upravljanja ZD rudnici uglja"), a s obzirom na to da u pojedinim slučajevima nisu uplaćivali ni doprinose ni poreze sada stižu računi za naplatu za takvo neodgovorno ponašanje.

Na kraju zaključimo. Problemi sa rudnicima u Federaciji BiH nisu riješeni. Oni su samo malo primireni, kao zatišje pred buru, i sigurno će ubrzo ponovo eskalirati. I u rudnicima i u koncernu ima puno osoba zaposlenih na gotovo nepostojećim i izmišljenim radnim mjestima, što je naravno zasluga politike i vladajuće stranke, a kako će se taj problem pokušati riješiti, ostaje tek da se vidi. No, možda je došlo vrijeme da razmislimo i o drugačijoj organizaciji rudnika, odnosno o

ujedinjenju rudnika i elektrana. Ako to funkcioniira u RS-u na bolji način nego u FBiH, zašto ne probati i tako?

OSLOBODENJE

Objavljeno: 26. 10. 2019.

Imamo struje, što ne bi bila jeftina?

Iako ih niko nije jasno i glasno postavio, nedavno poskupljenje električne energije u RS-u na 35 i 40 eura po megavat-satu otvorilo je niz zanimljivih pitanja - zašto privrednici u FBiH za megavat plate 50 ili 51 euro ili da li bi, recimo, Aluminij još bio živ da je struju kupovao od Elektroprivrede RS-a ili...

Cijena električne energije od 1. septembra povećana je za 28 najvećih potrošača u Republici Srpskoj, i to sa 31,3 na 35 eura po megavat-satu. Rezultat je to pregovora privrednika sa Vladom i Elektroprivredom Republike Srpske, nakon što su privrednicima počeli dolaziti novi ugovori sa većom cijenom. Njima je to bilo veliko iznenađenje, s obzirom na to da ih niko unaprijed nije obavijestio da će do poskupljenja doći. Na ovo povećanje pristali su jer im je garantovano da se ova cijena neće mijenjati narednih 16 mjeseci, a privrednici će dobiti nove ugovore.

Čekaju nas teški dani

“Mi više ne znamo, ustvari, ništa - ni šta je dogovoreno, ni koliko. Oni pričaju o cijenama megavata, a ono što mene interesuje jeste koliko će koštati kilovat struje, koliki će mi računi sada dolaziti. Svjesni smo mi da struja mora poskupjeti, ali mislim da se to sve otima kontroli. Ako se ide na to da se cijena izjednači sa onom u Evropskoj uniji, onda je to katastrofa. Govore nam kako imamo jeftinu struju, ali zar nije logično da ako imamo mnogo električne energije, njena cijena bude jeftinija? I Saudijska Arabija ima jeftinu naftu jer ima mnogo nafte. Jednostavno, nešto mora biti stimulans i pokretač privredne proizvodnje u zemlji. Slažem se da struja još nije pretjerano skupa, ali ako se desi, kao što se to priča, da će ona u narednom periodu biti veća za 100 posto, onda će to biti katastrofa za našu privredu”, kazao je za *Dane* Dragutin Škrebić, predsjednik Unije udruženja poslodavaca RS-a.

Činjenica je da i ovo poskupljenje donosi probleme privredi, jer je cijena struje bila jedna od najvećih prednosti, zbog čega su se i pojedini strani investitori odlučivali na to da firme otvaraju u našoj zemlji. Tu prednost sada, kaže Škrebić, domaća privreda gubi, “što će sigurno dovesti do još većeg odlaska ljudi iz BiH”.

“Čekaju nas teški dani. Moguće je da strane firme koje su ovdje otvorile svoje pogone, odluče da se povuku. Mi smo već razgovarali sa nekim firmama koje samo čekaju da vide na šta će ovo izaći pa da donesu konačne odluke. Ni nama u potpunosti nije jasno šta nas čeka”, kaže Škrebić.

Cijena električne energije u Republici Srpskoj niža je od one u Federaciji BiH. Bila je jeftinija i prije ovog poskupljenja, a jeftinija je i sada.

“Ovim poskupljenjem su nam se nešto približili, ali je i dalje cijena u RS-u značajno jeftinija. Cijena za privrednike u Federaciji BiH sada je oko 50 eura po megavatu, čak i 51 za neke, a očekujemo da ta cijena ostane i u narednoj godini. Vjerovatno ćemo u narednih mjesec dana nastaviti priču sa Elektroprivredom BiH i Vladom FBiH oko cijena u sljedećoj godini, da se napravi neka optimalna i normalna cijena za privredu. Očekujemo da ne bi trebalo biti nekog poskupljenja s obzirom na to da su troškovi manje-više ostali isti, nema nekih dodatnih taksi i slično”, kaže Adnan Smailbegović, predsjednik Udruženja poslodavaca Federacije BiH.

Iz Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK) kažu kako je tržište električne energije u BiH u potpunosti otvoreno od 1. januara 2016. godine, te da snabdjevači koji posjeduju licencu za snabdjevanje električnom energijom samostalno formiraju cijene električne energije krajnjim kupcima.

“Svi kupci imaju mogućnost da biraju svog snabdjevača na tržištu, pri čemu kupci iz kategorije potrošnje domaćinstva i mali kupci imaju pravo snabdjevanja u okviru univerzalne usluge po reguliranim cijenama. Deregulacija cijena za krajnje kupce je rezultat prihvatanja energetske legislative EU i u takvom ambijentu regulatori imaju uticaj samo na formiranje cijena u reguliranim djelatnostima prenosa i distribucije električne energije”, kažu iz DERK-a.

Iako je formiranje cijena slobodno, ono u čemu su saglasni i privrednici i stručnjaci, ali i pojedini političari, jeste da su ova poskupljenja rezultat unutrašnjih problema u elektroprivredama, kao i politike. Jedan od problema sa kojima se suočava Elektroprivreda RS-a, kaže Škrebić, jeste veliki broj radnika.

“Veliki je broj novozaposlenih radnika tamo, svaki dan negdje pročitam o kriminalu u toj kompaniji, a niko na to ne reaguje. Smatram da se prvo mora uraditi racionalizacija radne snage, te da se riješe problemi koje oni imaju unutra, pa onda da se ide sa poskupljenjem, a ne da prvo na nas udaraju”, poručuje Škrebić.

Plate za stranačku vojsku

Da problema i u Elektroprivredi BiH ima, tvrdi Smailbegović koji kaže kako EP gubi dosta novca na domaćinstvima, kojima “prodaju struju ispod proizvodne cijene”.

“Niko nema političke snage da dira domaćinstva jer bi to onda bio problem socijale. Drugi problem Elektroprivrede su rudnici koji su u problemima, nisu restrukturirani i oni stalno traže neka povećanja, tako da će i to sigurno biti veliki izazov i u narednom periodu. Ono što im ide naruku jeste da BiH još nema uvedene takse na emisije CO2, što će biti veliki problem kada se uvede. U Evropi je prosječna cijena emisija po megavatu 20 eura, a kod nas je sada nula. Dakle, kada se uvedu te takse, a vjerujem da će nas Evropa uskoro stisnuti da to uradimo, cijena će automatski ići gore. Toga nas je najviše strah. Stoga smatramo da bi se Elektroprivreda morala pripremiti na sve to što dolazi, može da iskompenzira te takse sa nekim internim uštedama, obnovljivim izvorima i tako dalje”, kazao je Smailbegović.

Predsjednik Bosanskohercegovačkog komiteta Međunarodnog vijeća za velike električne sisteme CIGRE Edhem Bičakčić kaže da je do poskupljenja došlo jer vlade nisu imale snage i nisu napravile socijalne programe da regulišu cijenu struje, “pa se to prebacuje na privredu”.

“Takva je politika i u jednom i u drugom entitetu, s tim što su u RS-u cijene struje još više socijalna kategorija i zbog toga nastaju te razlike u cijeni, kako za privredu tako i za domaćinstva. Ta poskupljenja uopšte nemaju odraza u stvarnim troškovima proizvodnje električne energije, već zbog politike. Privreda već zna šta im znače ta poskupljenja - znače im veće troškove poslovanja. Međutim, kod nas je učešće struje u proizvodnji finalnih dobara vrlo nisko, tako da se ne odražava na konačni proizvod, ali pogoršava položaj privrednih subjekata, što će u konačnici dovesti i do lošijeg položaja građana”, kaže Bičakčić.

Iako je tržište slobodno, privrednici iz Federacije ipak ne mogu uzimati struju od Elektroprivrede RS-a, jer EPRS bi prvo trebao registrovati trgovca, snabdjevača koji na slobodnom tržištu može prodavati struju. Međutim, EPRS nije zainteresovan da po istim cijenama kao u RS-u prodaje struju i privrednicima u Federaciji, pa i nema registrovanog trgovca u Federaciji. A i što bi kada za svoju energiju može dobiti mnogo veće cijene na inostranom tržištu.

Koji god razlozi elektroprivreda za poskupljenje struje bili, jedno je sigurno - tu cijenu na kraju će platiti građani. Kazao je to i ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirko Šarović, koji također smatra kako razlozi za poskupljenje nisu ekonomski.

“Razlog poskupljenja nisu neke realne promjene poslovanja na tržištu, niti neki realni poremećaji. Cijena struje povećana je prvenstveno kako bi se osigurale plate stranačkoj vojsci koju je aktuelna vlast u RS-u, posebno u posljednjoj godini, prekomjerno i bez realne potrebe zapošljavala. Ovo poskupljenje je samo jedna od posljedica lošeg, nedomaćinskog upravljanja i nedostatka vizije razvoja ovog važnog sektora”, kaže Šarović, koji smatra da je nezamislivo bilo gdje u svijetu da se cijena struje povećava zbog upošljavanja radnika.

Poskupljenje struje privrednicima u RS-u prokomentarisao je nedavno i ministar privrede i preduzetništva ovog entiteta Vjekoslav Petričević, koji je kazao kako je svjestan da će poskupljenje električne energije za jedan broj velikih privrednih subjekata dijelom uticati i na realni sektor, ali kako “RS mora usklađivati politike kada je u pitanju otvaranje tržišta električne energije”..

MINELA PAMUK

Objavljeno: 29.11.2019.

Nadzorni odbor EPBiH u četvrtak donio odluku

Ruska "Sberbanka" upisuje hipoteku nad Blokom 6: Vlada FBiH uzela 120 miliona, "Elektroprivreda" se zadužuje

Ruska "Sberbanka" upisat će hipoteku nad Blokom 6 Termoelektrane Tuzla i dijelom upravne zgrade "Elektroprivrede BiH", saznaje "Žurnal". Hipoteka će biti upisana nakon što "Elektroprivreda BiH" zvanično potpiše ugovor o kreditiranju u iznosu od 145 miliona maraka s konzorcijem koji čine "Sberbanka", "Intesa Saopalo" i NLB banka", piše [Žurnal.info](http://www.zurnal.info).

- Nadzorni odbor "Elektroprivrede BiH" donio je u četvrtak odluku o kreditnom zaduživanju kod konzorcija banaka, predvođenog "Sberbankom" - potvrdio je izvor "Žurnala" iz ovog javnog preduzeća.

Novac od kredita "Elektroprivreda BiH" trebala bi iskoristiti za finansiranje dijela avansa za projekt gradnje Bloka 7 Termoelektrane Tuzla. "Elektroprivreda BiH" obavezala se, naime, da će osigurati dio sredstava za gradnju Bloka 7, čiji veći dio, u iznosu od 614 miliona eura, finansira kineska Izvozno-uvozna banka. To znači da će ubuduće kontrolu nad Blokom 7 u Tuzli imati Kinezi, dok će ruska "Sberbanka" imati kontrolu nad Blokom 6 Termoelektrane Tuzla.

- Mi smo svjesni šta to znači, ali zapadne banke nisu iskazale spremnost da finansiraju ove naše projekte, koji su od vitalnog značaja za energetska politiku Federacije BiH - kazao je direktor "Elektroprivrede BiH" Bajazit Jašarević.

Tender za nabavku komercijalnog kredita "Elektroprivreda BiH" raspisala je 24. juna 2019. godine. Rok za dostavu ponuda istekao je mjesec kasnije, ali se ispostavilo da je pristigla samo jedna ponuda - konzorcija koji čine "Sberbanka", "Intesa Saopalo" i "NLB banka". Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača donesena je u oktobru, a Nadzorni odbor ovog javnog preduzeća saglasnost je dao na svojoj posljednjoj sjednici, jer je svim članovima Odbora mandat formalno istekao dan nakon sjednice. Prema tenderskoj dokumentaciji, rok otplate ovog kredita je pet godina, s tim da ne postoji grejs period. Ukoliko kredit ne bude redovno otplaćivan, konzorcij na čelu sa "Sberbankom", moći će aktivirati hipoteku nad Blokom 6.

- Procjena je da Blok 6 Termoelektrane Tuzla bude aktivan možda čak i do 2040. godine - kazao nam je Jašarević.

Blok 6 revitaliziran je 2013. godine i njegova snaga je 215 megavata. Snaga Bloka 7 koji će se graditi kineskim novcem je 450 megavata. Podsjećamo, Evropska energetska zajednica

upozoravala je nekoliko puta Bosnu i Hercegovinu zbog gradnje Bloka 7, ali su oba doma Parlamenta Federacije BiH donijela odluku o kreditnom zaduženju kod kineske Izvožno-uvozne banke.

Kreditno zaduženje, naveli smo već, iznosi milijardu i 200 miliona maraka. Istovremeno, "Elektroprivreda BiH" mora osigurati 140 miliona maraka kao avans. Istina, ovo javno preduzeće imalo je vlastita sredstva u iznosu od 120 miliona maraka, ali je Vlada Federacije BiH, na čelu s Fadilom Novalićem, donijela odluku da prošle i ove godine kompletnu dobit "Elektroprivrede BiH" prebaci u budžet. Tako su prošle godine, odlukom Vlade FBiH kao većinskog vlasnika, 63 miliona maraka dobiti "Elektroprivrede BiH" dodijeljena Federaciji, dok su mali dioničari dobili oko 7 miliona maraka.

Nakon toga, Novalićeva Vlade usvojila je prošle sedmice zaključak prema kojem će dobit "Elektroprivrede BiH" u iznosu od 52 miliona maraka biti podijeljena dioničarima. Najveći dio novca, 46 miliona, bit će uplaćeno na račun Federacije BiH. Istovremeno, "Elektroprivreda BiH" morat će se kreditno zadužiti za 145 miliona maraka kako bi osigurala novac za investiranje u energetske objekte. I za to će zaduženje založiti Blok 6 Termoelektrane u Tuzli i dio upravne zgrade "Elektroprivrede BiH".